

AVRUPA KONSEYİ

Strazburg, 10 Mart 1975

Gizli
CD (75) 11

İNSAN HAKLARI AVRUPA MAHKEMESİ

İNSAN HAKLARI AVRUPA SÖZLEŞMESİ MADDE 18 ÜZERİNE HAZIRLIK ÇALIŞMALARI

Yazı İşleri Müdürlüğü tarafından hazırlanan
bilgilendirme belgesi

I. MEVCUT METİN

İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi'nin 18. Maddesi lafzı şu şekildedir:

“Anılan hak ve özgürlüklere bu Sözleşme hükümleri ile izin verilen kısıtlamalar öngörülükleri amaç dışında uygulanamaz.”

II. AVRUPA KONSEYİ DANIŞMA MECLİSİNİN İLK OTURUMU

(Strazburg, Ağustos –Eylül 1949) (1)

1. Hukuki ve İdari Sorular Komitesi (2) – Bay Teitgen tarafından sunulan Teklifler, Raportör, 29 Ağustos 1949

“ ...

IV. “Sözleşmece garanti altına alınmış hak ve özgürlüklerin kullanılmasında, herkes; yalnızca kanunla öngörülmüş ve sadece başkalarının hak ve özgürlüklerinin tanınması ve korunması ve ahlak, düzen, kamu güvenliği ve demokratik toplumun genel refahı için uygun şartların sağlanması amaçlarıyla belli kısıtlamalara tabi tutulabilir. Bu hak ve özgürlükler hiçbir koşulda Avrupa Konseyi'nin amaç ve ilkelerine aykırı şekilde kullanılamaz.

...”

(Hazırlık çalışmalarının derleme versiyonu, I, s.70; veya Doc.A. 116, veya fr.)

2. 30 Ağustos 1949 tarihli oturumun toplantı zabıtları

“ ...

Paragraf 4:

Önerge şu şekilde yapılmıştır:

‘Sözleşmece garanti altına alınmış hak ve özgürlüklerin kullanılmasında, herkes; yalnızca kanunla öngörülmüş ve sadece başkalarının hak ve özgürlüklerinin tanınması ve korunması ve ahlak, düzen, kamu güvenliği ve demokratik toplumun genel refahı için uygun şartların sağlanması amaçlarıyla belli kısıtlamalara tabi tutulabilir. Bu hak ve özgürlükler hiçbir koşulda Avrupa Konseyi'nin amaç ve ilkelerine aykırı şekilde kullanılamaz.’ (Bay Teitgen)

(1) Ne Evrensel İnsan Hakları Beyannamesi (10 Aralık 1948) ne de Avrupa Hareketi taslak metinleri (Şubat ve Temmuz 1949, Doküman INF/2/E ve INF/5/ER) Sözleşme'nin 18. Maddesi ile uyumlu açık bir düzenleme ihtiva etmemektedir. Yine de Avrupa Hareketi Temmuz 1949 tarihli taslak metninin 3. Maddesine atıfta bulunulabilir: “Madde 1 ve 2’de belirtilen haklar yalnızca uygar uluslarca kabul edilen genel hukuk ilkeleri doğrultusunda ve şu amaçlar için öngörülmüş kanunlar tarafından sınırlandırılmalarına konu edilebilir: (a) başkalarının haklarının korunması; (b) ahlak, kamu düzeni (topluluk güvenliği de buna dahildir) ve genel refah gerekliliklerinin karşılanması.” (INF/2/E ve INF/5/ER s.7).

(2) Geçmekte olduğu başlıklar altında bundan sonra “Hukuk Komitesi” olarak anılacaktır. 19 Ağustos 1949 tarihinde genel müzakerenin sona ermesi ile birlikte Danışma Meclisi, İnsan Haklarına ilişkin sorularını Hukuk Komitesine yönlendirmiştir.

've ... genel refahı' ibaresinin kaldırılmasına ilişkin Değişiklik Önergesi' (**Bay Bastid (1)**).

Komite 15 Evet, 0 Hayır ve 2 Çekince oyu şeklinde ayrılmıştır.

'Avrupa Konseyi' ibaresinin kaldırılması ve 'Birleşmiş Milletler' ibaresinin eklenmesine ilişkin Değişiklik Önergesi (**Bay Calliae (2)**).

Komite 8 Evet, 8 Hayır oyu şeklinde ayrılmıştır.

Son cümlelerin kaldırılmasına ilişkin Değişiklik Önergesi (**Lord Bayton (3)**, **Bay Rolin (4)** ve **Bay Teitgen (5)**).

14 Evet, 2 Hayır, 1 Çekince.

4. paragrafın değiştirilmiş halinin kabulüne geçilmiştir.

Komite 17 Evet, 0 Hayır oyu şeklinde ayrılmıştır.

..."

(Hazırlık çalışmalarının derleme versiyonu, I, s.75/76; veya Doc.A. 167, pp.4-5)

3. Hukuk Komitesinin Danışma Meclisine Raporu

(5 Eylül 1949) (6)

(i) Garanti altına alınacak hak ve özgürlükler

"...

14. Garanti altına alınacak hak ve özgürlüklerin bir listesinin oluşturulmasının ardından, Komite (7) ... bu hakların ne şekilde yönetileceğine ilişkin ilkeler formüle etmiştir:

...

(b) garanti altına alınmış özgürlüklerden hiçbirinin, kamu yararı ya da menfaati kaynaklı olmayan, devlet kaynaklı amaçlarla kısıtlandırılması yasağı (Md. 6).

..."

(1), (2), (3) ve (4) sırasıyla Fransız, Yunan, İngiliz ve Belçika delegasyonlarıdır.

(5) Bu son cümlede öne sürülen prensip daha çok Sözleşme'nin mevcut 17. Maddesi kapsamına girmektedir. Esasen, Doc. A. 167'de devam eden paragraf yaklaşık olarak 17. Madde ile ilişkilidir. (Bkz. Doc. CDH (75) 7, §IV-3, p.4).

(6) Şimdiye dek, doğrudan 18. Madde ile bağlantılı bir düzenleme formüle edilmemiştir. Hukuk Komitesi'nin taslak tavsiye kararının 6. Maddesinde yer alan genel kısıtlama ibaresinin, mevcut 18. Maddenin habercisi olduğu düşünülebilir.

(7) Bu, Hukuk Komitesi'dir.

(ii) Taslak tavsiye karar

Madde 6

“Sözleşmece garanti altına alınmış hak ve özgürlüklerin kullanılmasında, yalnızca kanunla düzenlenen ve yalnızca başkalarının hak ve özgürlüklerinin tanınması ve korunması ile, demokratik toplumda kamu ahlakı, kamu düzeni ve kamu güvenliğini sağlamak için uygun şartların sağlanması amacını taşıyan kısıtlamalar haricinde, hiçbir kısıtlama uygulanamaz.”

(Hazırlık çalışmalarının derleme versiyonu, I, s.103 ve 105; veya Danışma Meclisi Ön Raporu 1949, no.77, pp.201 ve 205)

4. 7 Eylül 1949 tarihli Genel Oturum

Bay Teitgen (Fransa), Hukuk Komitesi raporunun sözlü sunumu (çeviri):

“ ...

Ancak, -ve bu elzem bir husustur- uluslararası kolektifin güvencesi, amacı gereği, hiçbir Devletin; topraklarında bu özgürlüklerin kullanılmasının tesisi edilmesi, ya da kanun lafzının korunması gibi bahanelerle tam tersi etki yaratacak şekilde, garanti altına alınmış özgürlükleri küçük çapta önlemler ile bastırmamasıdır. Tarafınıza sunulan taslak Kararın Madde 5 (1), 6 ve 7 (2) açısından gerekçesi bu şekildedir.

...

Ayrıca, oldukça fazla önem arz eden Madde 6 ek bir kural daha ileri sürmektedir ... Bu temel bir ilkedir. Herkesin kendi özgürlüklerini barışçıl şekilde kullanabilmesi ve ahlakın, genel refahın, kamu yararının ve kamusal ihtiyaçların karşılanabilmesi ve devam ettirilebilmesi için bireysel özgürlüklerin kullanımının kimi zamanlar kısıtlanması, hatta engellenmesi meşru ve gereklidir. Devletin söz konusu gerekçelerle, genel refahın yararı ve daha iyi korunması adına özgürlükleri tanımlaması, tesis etmesi ve sınırlandırması yalnızca görevini ifa ettiği anlamına gelir.

Bu mubahtır; bu meşrudur.

Ancak bu sefer Devletlerin özgürlükleri engellemesi ve kısıtlaması; temsil ettiği politik eğilime göre ve tehlikeli gördüğü bir muhalefete karşı kendini korumak, kendini düzenleme ve koruma yönlerinden sorumlu tutması gereken temel özgürlükleri yok etmek gerekçeleriyle yerine getirildiğinde, bu, müdahale edilen kamu yararına aykırı olacaktır. Bu duruma cevaz veren kanunlar uluslararası güvencelere aykırıdır. ...” (3)

(1) Madde 5 mevcut Madde 14 ile bağlantılıdır (ayrımcılık yasağı).

(2) Madde 7, Sözleşmece garanti altına alınmış hakları düzenleyen iç mevzuat hükümlerinin, “uygar uluslarca kabul edilen genel hukuk ilkeleri” ile uyumlu olması gerektirmektedir.

(3) Bay Teitgen’in bu pasajda geçen birçok ifadesinin, mevcut Madde 17 tarihi ile eşit düzeyde, hatta belki de daha büyük ilgisi bulunduğu işaret edilmelidir (Doc. CDH (75) 7, ŞIV-5, pp.5-6).

(Hazırlık çalışmalarının derleme versiyonu, I, s.103 ve 105; veya Danışma Meclisi Ön Raporu 1949, no.77, pp.201 ve 205)

5. 8 Eylül 1949 tarihli Genel Oturum

Bay Benvenuti (İtalya)(çeviri)

“... O zaman teklif ettiğim değişiklik (1) için bir iki söz etmek isterim. Taslak Sözleşme Maddeleri 4 (2) ve 5 (3) uygulanması hususundaki sorun, karşımıza iki veçhe ile çıkmaktadır.

...

Kanaatimce, özellikle dikkat gerektiren veçhelerden biri totaliteryan rejimleri deneyimleyen ülkelerin vatandaşlarıdır. Bu durumda, İnsan Hakları Sözleşmesini uygulayan ülkelerin yasama erkleri bakımından suiistimalin ve kısıtlama ihlallerinin önüne geçilmesi her şeyden önce gereklilik arz etmektedir.

Kanaatimce, bugün korkmamız gereken totaliteryanizmin şiddet yoluyla iktidara gelmesi değil, totaliteryanizmin sözde/görünüşte meşru yollarla kendini iktidara getirmesidir. Deneyimlerimiz göstermiştir ki; bir ülkede yıldırma ve terör atmosferinin yaratılması, ülkede totaliteryan bir rejimi oluşturan bütün yürütme faaliyetlerinin hukuki bir karakter, hukuki bir görünüm edinmesi için yapılan tek bir seçim kampanyası ile mümkündür. Başımıza gelen tam olarak budur. Örneğin, İtalyan Anayasası hiçbir zaman yürürlükten kaldırılmamış, bütün anayasal ilkeler teoride sürdürülmüş, ancak yanlış yönlendirilmiş bir seçim kampanyasıyla seçilen Meclisler tarafından kabul edilen özel kanunlar aracılığıyla anayasa azar azar özünden, özellikle de özgürlüğe ilişkin özünden soyulmuştur.

Totaliteryanizme karşı verilen savaş tadil edilmeli, ve yürütme erkinin kötüye kullanımına karşı verilen savaş yerine yasama erkinin kötüye kullanımına karşı bir savaş olmalıdır.

...

Doğal olarak, Devletler her zaman Madde 6 hükmünü devreye sokacaklardır. İnsan haklarını ve en önemlisi özgürlük haklarını ihlal eden her Devletin her zaman bir mazereti olacaktır; ahlak, düzen, kamu güvenliği ve hepsinden önemlisi, bir demokrasi olmayan totaliteryan Devletlerin açıkça uygun şekilde koruyamadığı, ancak yalnızca ‘gerçek demokrasilerin’ koruyabildiği demokratik haklar. Bu, son yirmi yıldır alışageldiğimiz bir anlatıdır!

...

(1) Bu değişiklik (Hazırlık çalışmalarının derleme versiyonu, I, s.120/121; veya Danışma Meclisi Ön Raporu 1949, no.97, s.242) şu şekildedir: “Mevcut Sözleşmeye ek olarak, demokrasinin işlerliğine yönelik bir şart olarak Üye Devletler için temel hak ve özgürlüklerin düzenlenmesi ve korunmasına ilişkin yeknesak bir düzenleme teşkil edecek ek bir Sözleşme düzenlenecektir. (oturum esnasında, Bay Benvenuti bu sözleri “ek olarak... düzenlenebilir.” şeklinde değiştirmiştir.)

(2) Bu Madde, Yüksek Sözleşmeci Devletlerin topraklarında temel hak ve özgürlüklerin düzenlenmesi ve korunmasına ilişkin kuralları kendilerinin belirleyeceklerini düzenlemektedir.

(3) Cf. dipnot (1) yukarıda s.3.

Tartıştığımız sorun, Konseyimizin Üyesi olmaya aday belirli ülkeleri özellikle ilgilendirmektedir. Bu ülkeler demokratik olmak ve demokratik kalmak zorundadır. Bu konuda isteyebileceğimiz asgari güvence, vatandaşlara tanınan temel hak ve özgürlüklerin, yasama erkinin keyfi kararlarına ya da parlamenter bir çoğunluğa karşı radikal ve kesin bir biçimde savunulmasıdır ...” (1)

(Hazırlık çalışmalarının derleme versiyonu, I, pp.179-181; veya Rapor 1949, IV, pp.1234, 1236 ve 1238)

6. 8 Eylül 1949 tarihli, Tavsiye Karar No. 38

Bu tavsiye kararda Madde 18 ile ilişkili herhangi bir hüküm yer almamaktadır (2).

(Cf. Hazırlık çalışmalarının derleme versiyonu, I, pp.223-226; veya Danışma Meclisi Ön Raporu 1949, no.108, pp.261-264)

III. AVRUPA KONSEYİ İNSAN HAKLARI UZMANLARI KOMİTESİ – İLK OTURUM (Strazburg, 2-3 Şubat 1950)

1. (a) Danışma Meclisi çalışmaları temelinde, bir taslak sözleşmenin taslak metninin ilk kısmı (7 Şubat 1950)

(b) Ön taslak Sözleşme (15 Şubat 1950)

Söz konusu taslaklardan hiçbiri Sözleşme'nin 18. Maddesi ile ilgili bir hüküm içermemektedir. Yukarıda (3) anılan Meclis taslağı hükümlerinden, garanti altına alınmış hak ve özgürlüklerin kısıtlanması ya da sınırlandırılmasını etkileyebilecek hükümler bazı değişiklikler beraberinde tamamıyla saklı tutulmuştur.

(Cf. Hazırlık çalışmalarının derleme versiyonu, II, pp.377-380 son 387-398; veya Döküm A.809, ya da fr., ve A.833, ya da fr.)

2. Uzmanlar Komitesinin Bakanlar Komitesine sunduğu ön taslak rapor (24 Şubat 1950)

Madde 9 (4) (Meclis Taslağında yer alan Madde 7 (5))

“1. ...

2. Madde 9 kapsamında genel ilkelere istinaden, yetkinin kötüye kullanımı durumu hukukun ihlalini teşkil edecektir.”

(1) Bay Benvenuti, önermiş olduğu değişiklik önergesi getirilecek yeknesak bir düzenlemenin, kendi tabiriyle “özgürlük haklarının” hiçbir belirsizlik olmaksızın uygulanmasını sağlayacağı görüşündedir. Bununla birlikte, Bay Teitgen'in talebi üzerine raportör Bay Benvenuti değişiklik önergesini geri çekmiştir. (Cf. Hazırlık çalışmalarının derleme versiyonu, I, s.181; veya Rapor 1949, IV, pp. 1238 veya 1240).

(2) Fakat bazı genel hükümler içermiştir, özellikle mevcut Madde 18 üzerinde önemli etkileri olan Madde 6 (bkz.Ş II-3 (ii) yukarıda s3) ile ilgili hükümler görülmektedir. (cf. ayrıca, Ş III-1 ve bu sayfanın aşağısındaki dipnot (3))

(3) Bunlar Tavsiye Karar No. 38'in; Madde 4 (cf. s.4 aşağıdaki dipnot (2)), 5 (cf. s.3 aşağıdaki dipnot (1)), 6 (cf. . s.3 aşağıdaki dipnot § II-3 (ii) ve 7 (cf. s. aşağıdaki dipnot (2)) hükümleridir.

(4) Ön taslak sözleşmeye aittir. (cf. bir önceki paragraf).

(5) Cf. s.3 aşağıdaki dipnot (2).

(Hazırlık çalışmalarının derleme versiyonu, III, s.412/413; veya Döküm CM/WP I (50) 1, p.15).

IV. AVRUPA KONSEYİ İNSAN HAKLARI UZMANLARI KOMİTESİ – İKİNCİ OTURUM (Strazburg, 6-10 Mart 1950)

1. (a) Ön taslak sözleşme (9 Mart 1950)

(b) Taslak sözleşme (16 Mart 1950 tarihli doküman) (1)

Her ne kadar söz konusu iki metin de Alternatif A ve Alternatif B (2) şeklinde ekler içerse de, mevcut Madde 18'e ilişkin bir hüküm henüz görünmemektedir (3).

(cf. Hazırlık çalışmalarının derleme versiyonu, II, pp.447-159 ve 508-519; veya Döküm CM/WP I (50) 14, pp.1-11 ve Döküm CM/WP I (50), Ek Bölüm, pp. 1-10).

2. Uzmanlar Komitesinin Bakanlar Komitesine sunduğu Rapor

(16 Mart 1950 tarihli Doküman)

(a) Alternatif A ve A/2'de geçen Madde 10 üzerine Yorum (4):

Yukarıda § III-2'de, sayfa 5'te geçen ön taslak rapor alıntılanan kısım tekrar edilmiştir (5).

(Hazırlık çalışmalarının derleme versiyonu, II, s.419; veya Döküm CM/WP I (50) 15, s.21)

(b) Alternatif B ve B/2 üzerine Yorum: Sözleşme'de mevcut Madde 18 üzerine herhangi bir beyanda bulunulmamıştır.

(Cf. Hazırlık çalışmalarının derleme versiyonu, II, pp.491-492/3; veya Döküm CM/WP I (50) 15, s.21-22).

(1) Takip eden paragrafta sözü geçen rapora eklenmiştir.

(2) Ön taslağın Alternatif A metni ile taslağın Alternatif B ve B/2 metinleri, tanınmış hak ve özgürlükler için kesin tanımlama sistemi üstüne kurulu olup, ön taslağın Alternatif B metni ile taslağın Alternatif A ve A/2 metinleri basit listelemeye tabidir. Uzmanlar ilk oturumları sırasında anılan hak ve özgürlüklerin en iyi şekilde ifade edilmesi konusunda ayrılığa düşmüşlerdir. Pratik sebeplerden ötürü, çalışmalarına öncelikle Danışma Meclisi'nin taslağını etüt ederek başlamışlar (ikinci sistem, § II-6 yukarıda s.5) ve sonrasında, herkesin taslağın son hali için son düşüncesini saklı tutması ile, önergeleri alternatif metot temelinde incelemişlerdir.

(3) Basit listeleme sistemi Meclis taslağında "sınırlı" sayıda hüküm için korunmuştur, §III-1 yukarıda sayfa 5'te belirtilmiştir. Kesin tanımlama sisteminde ise sınırlamalar, özellikle Meclis taslağında geçen Madde 6 kapsamındakiler (bkz. §II-3 yukarıda s.3), tekil bir madde içine yerleştirilme, ya da aynı madde içinde "tanımlanma" eğilimi göstermektedir.

(4) Meclis taslağında geçen Madde 7'nin az miktarda değiştirilmiş halini içerir. (bkz. yukarıda s.3, dipnot (2)).

(5) N.B. Ön taslak raporun orijinal numaralandırmasından ötürü, söz konusu tekrarlama öyle istikrarlıdır ki metin maddeyi hala Madde 9 olarak almaktadır.

V. **İNSAN HAKLARI ÜST YETKİLİLERİ KONFERANSI** (Strazburg, 8-17 Haziran 1950)

1. **Alternatif B ve B/2 için yeni taslak (1)**

Sözleşme’de mevcut Madde 18 ile ilgili bir hükmün görüldüğü ilk doküman budur:

Madde 15

“1. ... (2)

2. Anılan hak ve özgürlüklere kabul edildikleri amaçlardan başka hiçbir kısıtlama uygulanamaz.

(Döküm CM/WP 4 (50) 9, s.6) (3)

2. **İnsan Hakları Üst Yetkilileri Konferansı’nın ilk taslak sözleşmesi**

Madde 13 (4)

“1. ... (5)

2. Bu (6) hak ve özgürlüklere öngörüldükleri amaçlardan başka (7) hiçbir kısıtlama uygulanamaz.

(Döküm CM/WP 4 (50) 16 rev., Ek Bölüm, s.7) (8)

3. **İnsan Hakları Üst Yetkilileri Konferansı’nın ikinci taslak sözleşmesi (9)**

Madde 13, paragraf 2: Önceki paragrafta alıntılanan ilk taslak sözleşme metni ile birebir aynıdır.

(Hazırlık çalışmalarının derleme versiyonu, III, s.669; veya Döküm CM/WP 4 (50) 19, Ek Bölüm, s.7).

(1) Üst Yetkililer Konferansı sonuç olarak, eski Alternatif A ve A/2 metinlerinden ziyade Alternatif B ve B/2 metinlerine daha yakın, birleştirilmiş tek bir metni kabul etmiştir. (Hazırlık çalışmalarının derleme versiyonu, III, pp.643-644 ve 650-651; veya Döküm CM/WP 4 (50) 19, pp.6-7 ve 13-44).

(2) ve (5) mevcut Madde 14’te düzenlenen ayrımcılık yasağına ilişkindir.

(3) ve (8) Her ne kadar dokümanlar iki dilde mevcutsa da, “Derleme düzenlemenin” gizli/kamuya açılmamış hali Fransızca olarak bulunmaktadır. Yayın için hazırlanmakta olan İngilizce metnin resmi, kamuya açık halinde bu kısımların bulunması beklenmektedir.

(4) Önceki paragraf metinlerinde yapılan değişiklikler, altı çizilerek ya da dipnotla belirtilmiştir.

(5) -

(6) Madde 18’in son halinde “bu” ibaresi yerine, orijinal sözcükler “anılan” halinde tekrar düzenlenmiş durumdadır (bkz. § VIII aşağıda s.10).

(7) “Başka” kelimesi sonradan çıkarılmıştır.

(8) -

(9) Bir sonraki paragrafta, sayfa arkasında bulunan rapor ile birleştirilmiştir.

4. **İnsan Hakları Üst Yetkilileri Konferansı'nın Bakanlar Komitesi'ne sunduğu Rapor**

"KONFERANS TARAFINDAN TEKLİF EDİLEN TEK METİN HAKKINDA YORUM

...

İKİNCİ BÖLÜM

GENEL AÇIKLAMALAR

Bu bölüm; Uzmanlar Komitesi'nin çıkarmış olduğu taslak Sözleşme'nin Alternatif A ve Alternatif B metinlerinin Konferans tarafından birleştirilmesi girişiminin bir sonucudur.

Konferans, Alternatif A metnine belirli genel ilkelerin eklenmesinin evleviyetle imkansız olması nedeniyle Alternatif B metnini çalışmasının temeli olarak kabul etmiştir; bu minvalde bir hareket tarzı Alternatif B metnini, Alternatif A metni destekçilerine çok daha kabul edilebilir kılmaktadır. ... Böylece, sunulan Alternatif B metnine eklenen genel ilkeler şu şekildedir:

1. ... (1)

2. Temel haklara getirilecek hiçbir kısıtlama öngörülükleri amaçlar haricinde uygulanmaması ilkesi (yetkinin kötüye kullanılması teorisinin uygulanması) (Madde 13, paragraf 2). ...” (Hazırlık çalışmalarının derleme versiyonu, III, s.650-651; veya Döküm CM/WP 4 (50) 19, pp.13-14).

VI. **BAKANLAR KOMİTESİ'NİN BEŞİNCİ OTURUMU** (Strazburg, 3-9 Ağustos 1950)

1. **İnsan Hakları Alt Komitesi tarafından kabule edilen taslak sözleşme**

(7 Ağustos 1950)

Madde 18 (2)

“Bu hak ve özgürlüklere bu Sözleşme hükümleri ile izin verilen kısıtlamalar öngörülükleri amaç dışında uygulanamaz.” (3)

(Hazırlık çalışmalarının derleme versiyonu, III, s.740; veya Döküm CM (50) 52, s.8).

2. **Bakanlar Komitesi tarafından kabul edilen ve Danışma Meclisi'nin görüşüne sunulan taslak sözleşme** (7 Ağustos 1950)

Madde 18 (mevcut metinle birebir aynıdır) (4): bir önceki paragrafta üretilen metnin birebir aynıdır.

(Hazırlık çalışmalarının derleme versiyonu, III, s.103 ve 105; veya Danışma Meclisi Ön Raporu 1949, no.77, pp.201 ve 205)

(1) Bu alt paragraf Sözleşme'nin mevcut Madde 8, 9, 10 ve 11 için “demokratik toplum” referansının eklenmesi ile ilgilidir.

(2) Üst Yetkililer Konferansı tarafından kabul edilen metinde yapılan tek değişikliktir (cf. ŞV-2 ve 3, yukarıda s.7'de altı çizilmiştir).

(3) Madde 18'in son haliyle birebir aynıdır; yalnızca “anılan hak ve özgürlükler” ifadesi (ilk taslak metinde yer alan bu hükmün formülasyonudur – bkz. ŞV-1 yukarıda s.7) “bu hak ve özgürlükler” ifadesinin yerini almıştır (cf. § VIII ve aşağıda s.10'da dipnot (2)).

(4) Bir önceki dipnotta belirtildiği üzere, “anılan” ifadesinin “bu” ifadesinin yerine geçmesi hariçtir.

VII. DANIŞMA MECLİSİ İKİNCİ OTURUMUNUN İLK KISMI

(Strazburg, Ağustos 1950)

1. 16 Ağustos 1950 tarihli Oturum

Bay Teitgen (Fransa) (çeviri)

“... Bu durumda demokrasiden açıkça çıkarılabileceği üzere, güvence altına almayı dilediğimiz özgürlükler pratik içeriklerinden türemektedirler.

Aynı durum, bir Devletin yerel hukukuyla verili bir özgürlüğe meşru şekilde getirebileceği kısıtlamalar için de geçerlidir. Dünyanın bütün ülkelerinde özgürlüklerin kullanımı düzenlemelere tabi olmak zorundadır. Dolayısıyla, dünyanın bütün ülkelerinde özgürlüklerin tanımlı ve sınırlı olması gerekir. Demokrasi örneğini ele aldığımızı farz edin. Uygulanan kısıtlama yalnızca kamu yararı ve kamu menfaati amaçlarını taşıdığı takdirde geçerli olacaktır. Devlet, bir demokraside, bireysel özgürlükleri herkesin özgürlüğü adına, bütün özgürlüklerin toplu şekilde kullanılmasını sağlamak adına, daha üstün bir hak veya özgürlükten doğan yarar adına ve ulusun yararı adına kısıtlayabilir. Uygulanan kısıtlama, hedeflenen amaç sebebiyle meşrudur; özgürlüklere kamu yararı ve herkesin özgürlüğü adına bir kısıtlama getirilmektedir.

Totaliter bir rejimde, Devletin gerekçelerinin her türlü Devlet müdahalesini meşru kılması gerekir. Bu durumda Devlet, haksız şekilde sahibi olduğunu iddia ettiği bireysel özgürlükleri kısıtlama hakkını daha üstün bir özgürlük için, ya da herkesin özgürlükleri için değil; sadece kendi diktatörlüğünü ve totaliter anlayışını korumak için kullanır. Devletin gerekçelerinin tek başına bütün müdahalelerin meşru sebebi olduğu düşünülür.

Ve bu, herhangi bir Devletin bireysel özgürlükleri kısıtlamada kullanacağı iç hukukunun, Devletin demokratik ya da totaliter yapısına dayanacağını göstermektedir. ...” (1)

(Hazırlık çalışmalarının derleme versiyonu, IV, s.854; veya Rapor 1950, II, S.506).

2. 25 Ağustos 1950 tarihli, Tavsiye Karar No. 24

Madde 21: (mevcut metinle birebir aynıdır) (2) Bakanlar Komitesi taslağında yer alan Madde 18 metniyle birebir aynıdır, herhangi bir tartışmaya yol açmamıştır. (cf. §VI-2 yukarıda s.8)

(1) Her ne kadar Bay Teitgen garanti altına alınan özgürlüklerin kısıtlanması meselesine değiniyorsa da, kendisi esasen Madde 3 ile ilişkili olarak Bakanlar Komitesi'nin orijinal taslağında yer alan her hükmün ihmaline karşı konuşmuştur (demokratik kurumların korunması, gizli oy usulüyle yapılan serbest seçimler, politik muhalefet organize etme hakkı, vb.) (Cf. Madde 3, Sözleşme'nin ilk Ek Protokolü).

(2) Yukarıda s.8, dipnot (3)'te yer alan ve aşağıda §VIII s.10'da açıklanan ufak değişiklik harihtir.

(Hazırlık çalışmalarının derleme versiyonu, IV, s.955; veya Danışma Meclisi Ön Raporu 1949, no.104, s.1035)

VIII. SÖZLEŞME'NİN İMZALANMASI (Roma, 4 Kasım 1950)

3 Kasım 1950 tarihinde, bir Uzmanlar Komitesi Sözleşme metnini incelemiş ve belirli sayıda resmi düzeltme ile çeviri düzeltmelerinde bulunmuştur.

(Hazırlık çalışmalarının derleme versiyonu, IV, s.1010; veya Döküm CM/Adj. (50) 3 rev., §6)

Bu imkan, Madde 18'in İngilizce versiyonunda şu küçük çaplı değişikliğin yapılması için kullanılmıştır: “Bu hak ve özgürlüklere” ifadesi “anılan hak ve özgürlüklere” şeklinde değiştirilmiştir. (1) (2)

(1) Mevcut anlatım biçimi, hükmün ilk kez, Üst Yetkililer tarafından kabul edilen “Alternatif B ve B/2” metinlerinde geçmesiyle benimsenmiştir, ancak “bu” ifadesi Üst Yetkililerin ilk sözleşme taslağında derhal değiştirilmiştir. (bkz. §§V-1 ve 2, yukarıda s.7)

(2) Bu ufak değişiklik, 21 Ekim 1950 tarihinde Avrupa Konseyi Genel Sekreteri Bay Robertson’dan, Birleşik Krallık Dışişleri Bakanlığı yetkilisi Bay Domming’e yazılan bir mektubun ekinde belirtilmiştir. Bu mektup “Derleme düzenleme”nin (Vol. IV, s.1001) gizli kısmında yer alsa da, mektubun ek kısmı kamuya açık edisyonda gösterilecektir, şu anda yayın için hazırlanmaktadır.